

UMEÅ UNIVERSITET

INSTRUKTION FÖR CENTRUM FÖR HÅLLBAR PRODUKTION AV CEMENT OCH BRÄND KALK

Typ av dokument:	<i>Instruktion</i>
Datum:	<i>2018-12-18</i>
Dnr:	<i>FS 1.2.1-1647-18</i>
Beslutad av:	<i>rektor</i>
Giltighetstid:	<i>2019-01-01 – 2024-12-31</i>
Område:	<i>Organisation</i>
Ansvarig förvaltningsenhet:	<i>Planeringsenheten</i>
Ersätter dokument:	<i>Inget</i>

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

Instruktion för Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk	1
1. Beskrivning.....	3
2. Bakgrund	3
3. Instruktion.....	4
3.1. Namn.....	4
3.2. Syfte och uppdrag.....	4
3.3. Organisationsform och verksamhetsperiod.....	5
3.4. Vårdinstitution	5
3.5. Organsationsenhetskod	5
3.6. Styrgrupp och föreståndare	5
3.6.1. Föreståndare.....	5
3.6.2. Styrgruppens sammansättning, mandatperiod, sammanträdesfrekvens och beslutsförhet.....	6
3.6.3. Styrgruppens uppgift	7
3.7. Finansiering.....	7
3.8. Administrativt stöd	7
3.9. Utvärdering och uppföljning	7

UMEÅ UNIVERSITET

1. Beskrivning

Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk – CBK (härefter även benämnd som centret eller ”CBK”) syftar till att utgöra en plattform där forskningsprojekt och industri i samverkan bidrar till en hållbar utveckling av mineralindustrin. Föreliggande instruktion anger organisation och styrning av verksamheten.

2. Bakgrund

Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk har inrättats som centrum av rektor den 18 december 2018. Denna instruktion anger centrets syfte, organisation och styrning samt former för utvärdering av verksamheten.

Forskning på hållbar cement- och kalkproduktion startade vid Umeå universitet 2007, då projektet ”Energy efficient oxy-combustion and CO₂ capture in cement and lime manufacturing” initierades tillsammans med Föreningen Mineralteknisk Forskning, Cementa AB och Nordkalk Abp. Energimyndigheten bidrog med 35 procent av projektets totalbudget på 12.7 MSEK, resten finansierades av industriparterna. Arbetet utfördes på dåvarande ETPC, i dag TEC-Lab, inom Tillämpad fysik och elektronik. Fram till i dag har forskningen inom detta område varit fortlöpande på TEC-Lab i projekt finansierade av Energimyndigheten, Mistra och Vinnova tillsammans med industriella parter i Sverige. Flera projekt har utförts i samarbete med Luleå tekniska universitet. Samtliga projekt och publikationer framgår av bifogade forskningsplan för centret. Till dags dato har två doktorer inom området dimitterats och en tredje kommer att disputeras 2019.

Det finns ett nationellt behov att stärka forskningen inom hållbar cement- och kalkproduktion, speciellt inom högttemperaturprocesserna där betydande mängder koldioxid genereras. Flera olika hållbarhetsalternativ måste prövas; ersättning av fossila bränslen, användning av nya råvaror samt effektivisering och förnyelse av processer innefattande CO₂-avskiljning. Samtidigt måste inverkan på produkterna, cementklinker och bränd kalk, kartläggas samt möjligheter till ökat cirkulär ekonomi utredas. Forskningsfrågorna är fundamentala och det vetenskapliga arbetet avvägs mellan analytiskt laboratoriearbete och fullskaleförsök.

Branschindustrin i Sverige vill satsa på ett centrum där koordinering och nyttiggörande av resultat blir effektiva både ur ett nationellt och internationellt perspektiv. Centret skall utgöra en plattform som efter en etableringsfas kan utvidga såväl finansieringsbasen som antalet forskningsgrupper som bidrar till forskningen.

UMEÅ UNIVERSITET

3. Instruktion

3.1. Namn

Centrets svenska benämning ska vara

Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk - CBK

Centrets engelska benämning ska vara

Centre for Sustainable Cement and Quicklime Production - CBK

3.2. Syfte och uppdrag

Centret syftar till att:

- ta fram ny kunskap relaterad till produktion av cementklinker, bränd kalk och dolomit med fokus på produktionskapacitet, energieffektivitet, produktkvalitet, utsläpp och hållbarhet.
- stöda industrin med tillämpning av kunskap för att förebygga driftstörningar, säkra produktkvalitet, minska energiförbrukning och utsläpp, befrämja cirkulär ekonomi, samt med experimentella fullskaleförsök, processutveckling och innovation.
- utveckla en forskningsmiljö som attraherar starka forskare.
- utgöra en plattform där forskningsprojekt och industri i samverkan bidrar till en hållbar utveckling av mineralindustrin.

Centret har nedanstående uppdrag:

- Att vara ett välkänt starkt fäste i Sverige och internationellt vad det gäller excellent forskning och utveckling som stimulerar till ekonomiska satsningar från forskningsråd och/eller andra finansiärer.
- Att bidra till att attrahera goda forskare.
- Att bidra till kompetensförsörjning.
- Att starkt bidra till en hållbar utveckling.
- Att ge ett mervärde för alla medverkande.
- Att genom medverkan i EU ramprojekt stärka den finansiella basen.

UMEÅ UNIVERSITET

3.3. Organisationsform och verksamhetsperiod

Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk ska organiseras som ett centrum.

Centret har inrättats av rektor efter ansökan av Institutionen för tillämpad fysik och elektronik stödd av Föreningen Mineralteknisk Forskning, Cementa AB, Nordkalk AB och SMA Mineral AB. Parterna har ingått en överenskommelse enligt bilaga. Om överenskommelsen eller sammansättningen av deltagande parter ändras ska en uppdaterad överenskommelse tillställas rektor. Om ändringarna föranleder ändring av instruktionen ska centret ansöka om detta hos rektor.

Vid centret ska det inte finnas någon anställd personal. Den personal som behövs för centrets verksamhet ska vara anställd vid en institution, enhet eller motsvarande och delta i centrets verksamhet enligt överenskommelser mellan ingående parter.

Centret har inrättats för en verksamhetsperiod som sträcker sig från och med 2019-01-01 till och med 2024-12-31.

3.4. Vårdinstitution

Centret är organisatoriskt placerad vid Thermochemical Energy Conversion Laboratory (TEC-Lab), Institutionen för tillämpad fysik och elektronik vid Tekniskt-naturvetenskapliga fakulteten och administreras av Institutionen för tillämpad fysik och elektronik som vårdinstitution.

3.5. Organsationsenhetskod

Centrum för hållbar produktion av cement och bränd kalk har organsationsenhetskod 5410.

3.6. Styrgrupp och föreståndare

För centrets övergripande styrning ska det finnas en styrgrupp och den dagliga verksamheten leds av en föreståndare.

3.6.1. Föreståndare

Den dagliga verksamheten vid centret ska ledas av en föreståndare som har det övergripande ansvaret för planering, ledning och samordning av verksamheten samt ekonomiansvar. Föreståndarskapet är tidsbegränsat där utsedd person förordnas för en definierad verksamhetsperiod och har sin grundanställning vid en institution, enhet, eller motsvarande. Föreståndaren och dennes uppdragstillägg samt mandatperioden fastställs genom beslut av rektor efter samråd med berörd prefekt.

Föreståndaren rapporterar dels till vårdinstitutionens prefekt, dels till styrgruppen och dess ordförande. Föreståndaren ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler och riktlinjer vid Umeå universitet samt centrets verksamhetsplan, mål och uppdrag. Föreståndaren disponerar medel inom ramen för beslutad budget. Föreståndaren fattar de beslut som inte ankommer på styrgruppen att besluta om och som följer av rektors besluts- och delegationsordning och teknisk- naturvetenskaplig fakultets vidaredelegationer.

Villkor för föreståndaren ska sättas med utgångspunkt (exempelvis vad gäller arvoden) i dokumentet *Villkor för uppdraget som prefekt vid Umeå universitet (prefektkontrakt)*.

UMEÅ UNIVERSITET

3.6.2. Styrgruppens sammansättning, mandatperiod, sammanträdesfrekvens och beslutsförhet

Centret leds av en styrgrupp som utses av rektor. Styrgruppen består av 6 ledamöter enligt nedan.

Kategori	Antal
Ordförande Prefekt vid Institutionen för tillämpad fysik och elektronik	1
Ledamot Representant för Part - Thermochemical Energy Conversion Laboratory	1
Ledamot Representant för Part – SMA Mineral AB	1
Ledamot Representant för Part – Cementa AB	1
Ledamot Representant för Part – Nordkalk AB	1
Ledamot Representant för Part - Föreningen Mineralteknisk Forskning	1
	6
Ständigt adjungerad Föreståndaren.	

Föreståndaren är huvudföredragande i styrgruppen. Det åligger föreståndaren att, efter samråd med styrgruppens ordförande, initiera och bereda ärende inför styrgruppens sammanträden samt verkställa styrgruppens beslut. Det är föreståndarens ansvar att till styrgruppen lämna förslag på verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, budget och bokslut.

Styrgruppen ska sammanträda minst en gång per termin och därutöver när minst en (1) ledamot eller centrumföreståndaren så önskar. Styrgruppens möten ska protokollföras. Styrgruppen är beslutsför när ordföranden eller vice ordförande och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande. Omröstning i styrgruppen skall vara öppen och avgörs med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden vid mötet utslagsröst. Styrgruppens mandatperiod fastställs i samband med rektorsbeslut om utseende och bör i normalfallet vara treårig. Styrgruppen kan inom sig utse en vice ordförande.

Ingen ersättning ska utgå till styrgruppens externa ledamöter.

UMEÅ UNIVERSITET

3.6.3. Styrgruppens uppgift

Styrgruppen ansvarar för:

- Verksamhetens övergripande inriktning och utveckling samt att i övrigt främja verksamheten.
- Årligen besluta om verksamhetsplan enligt Institutionen för tillämpad fysik och elektronik:s anvisningar.
- Besluta om mål för verksamheten utifrån beslutat uppdrag.
- Årligen besluta om budget enligt Institutionen för tillämpad fysik och elektronik:s anvisningar.
- Årligen besluta om verksamhetsberättelse och bokslut enligt Institutionen för tillämpad fysik och elektronik:s anvisningar.
- Centret skall till sitt förfogande ha en extern rådgivande nämnd av styrgruppen kallade rådgivare från industri, myndigheter och akademi (advisory board). Styrgruppen kallar, tillsätter och fastslår den rådgivande nämndens uppgifter.
- Vid behov besluta om revidering av forskningsplanen enligt de former som finns beskrivna i huvudavtalet.
- Genomföra de övriga uppgifter som ankommer på styrgruppen enligt huvudavtalet mellan parterna.

3.7. Finansiering

Centret finansieras av ingående parter och genom externfinansiering.

3.8. Administrativt stöd

Administrationen sköts av Institutionen för tillämpad fysik och elektronik.

3.9. Utvärdering och uppföljning

Centret ska utvärderas inom tre år (halvtidsutvärdering) och inom sex år (slututvärdering) efter inrättandet. Utvärderingarnas resultat ska beaktas inför beslut om fortsättning eller avveckling av centret. Vårdinstitutionens prefekt ansvarar för att utvärderingarna initieras och att den rapporteras till inrättande instans och berörda parter.

Underlaget för utvärderingarna ska utgöras av verksamhetsberättelserna, kompletterade med en självvärdering avseende centrets resultat i förhållande till fastställda mål och uppdrag. Självvärderingen ska fastställas av styrgruppen och ska innehålla en rekommendation om fortsatt verksamhet, avveckling eller ombildning. Därutöver kan dekan vid teknisk-naturvetenskaplig fakultet besluta om utvärderingarna ska innehålla ytterligare underlag.

Utvärderingarna tillsänds till rektor för beslut om fortsättning eller avveckling av centret. Halvtidsutvärderingen ska inlämnas till rektor minst tre månader före nästa treårsperiod, dvs senast 2021-09-30. Slututvärderingen ska inlämnas till rektor minst åtta månader före verksamhetsperiodens utgång, dvs. senast 2024-04-30.